

**STATENS HAANDVERKS-
OG KUNSTINDUSTRISKOLE
I KRISTIANIA**

**AARSBERETNING
FOR SKOLEAARET 1914—1915**

MORTEN JOHANSENS BOKTRYKKERI :: KRISTIANIA 1915

Skole-efterretninger

for skoleaaret 1914—1915.

Skolens overbestyrelse: *Kirkedepartementet.*

Skolens forstanderskap:

Formand: skolens direktør.

Valgt av Kirkedepartementet:

Prytz, Torolf, arkitekt, fra $\frac{1}{10}$ 1904.

Due, Olaf, arkitekt, fra $\frac{14}{1}$ 1911.

Valgt av Kristiania kommune:

Daidsen, Halfdan, dekorationsmaler, fra høsten 1910.

Martins, Oluf A, fabrikant, fra høsten 1912.

Skolens direktør: *Bull, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{9}$ 1912.*

Overlærere:

Petersen, Harald, maler, f. 1850, a. 1884 (1873). Frihaandsklasse I.

Peters, Wilhelm Otto, maler, f. 1851, a. 1884. Dekorativt maleri (akvarellklassen).

Nordhagen, Johan, litograf og raderer, f. 1856, a. 1899. Raderklassen.

Horn, Fin, arkitekt, f. 1861, a. 1899. Konstruktionsklassen.

Utne, Lars, billedhugger, f. 1862, a. 1912 (1898). Modellerklassen.

- Nielsen*, Eivind, maler, f. 1864, a. 1912 (1890). 3dje frihaandsklasse.
- Eiebakke*, August, maler, f. 1868, a. 1912 (1910). 2den frihaandsklasse.
- Stray*, Asmund G., dekorationsmaler, f. 1860, a. 1912. 1ste ornamentklasse.
- Wold-Torne*, Oluf, maler, f. 1867, a. 1912. Klasse for komposition av flatornament og stilisering av planter.
- Prytz*, J. Tostrup, guldsmed, f. 1886, a. 1914. Fagklassen for finere metalarbeide.
- Wilberg*, Theodor Ludvig, dekorationsmaler, f. 1859, a. 1912. Dekorationsmalerklassen.
- Stein*, Ole E., arkitekt, f. 1867, a. 1912. 2den ornamentklasse.

Lærere i dagskolen:

- Bull*, Henrik, arkitekt. Haandverksklasse I.

Lærere i aftenskolen:

- Klingenberg*, K. S., kaptein, a. 1902. Konstruktionsklassen.
- Berner*, J. H., arkitekt, a. 1912. Haandverksklasse I*).
- Hjerlow*, Ragnvald Amandus, maler, f. 1863, a. 1912 (1908). 2den frihaandsklasse.
- Dahl*, Einar Bernhard, ciselør, f. 1876, a. 1912. Ciselørklassen.
- Syversen*, Anton Theodor, billedskjærer, f. 1870, a. 1912. Dekupørklassen.
- Mayer*, Gottfried, billedhugger, f. 1868, a. 1912. Ornamentmodellerklassen.
- Ødegaard*, Hans, maler, f. 1876, a. 1912. 3dje frihaandsklasse.
- Gleditsch*, Eivind, arkitekt, f. 1885, a. 1913. Bygningsklassen.

*) Permittert fra $\frac{1}{12}$ 1914 til skoleaarets utgang. Vikar arkitekt Severin Colban.

Timelærere i den 3 aarige aftenskole:

- I frihaandstegning: tegnelærerne *Johan Sirnes* og *Hans G. Moe*.
I konstruktionstegning: ingeniør *Sigv. Jorfald*, kaptein *N. Ruud* og kaptein *H. Løken*.
I regning: kand. *Fr. Bugge*.
I utmaalingslære: ingeniør *Nils Jacobsen*.
I norsk: cand. filos. *Søren S. Marstrander*.*)
I regnskapsførsel: bankfuldmægtig *V. Tschudi*.
I fagtegnning for skræddere: skrædder *J. Ulsrud*.
I materiallære: ingeniør *Trygve Stansberg*.

Skolens sekretær: *Larsen, Martha*, a. 1913.

— **kasserer:** *Theiste, I. K. F. S.*, bureauchef, a. 1893.

— **bibliotekar:** *Krogvig, Anders*, cand. filos., f. 1880, a. 1909.

Assistent: *Waldal, M.*, a. 1909.

— **vagtmester:** *Østre, Ellef*, a. 1908.

— **varmemester:** *Nielsen, J.*, a. 1903.

Dagskolen

begyndte den 15de september 1914 og sluttet den 15de mai 1915.

Undervisningen fandt sted:

I frihaandsklasse I og II og ornamentklasse II kl. 9—11³/₄ form.

I konstruktionsklassen og ornamentklasse I kl. 12—2¹/₂ eftermiddag.

I de øvrige klasser foregik undervisningen hele formiddagen fra kl. 9.

Antallet av elever ved dagskolen var 254, av hvilke 125 samtidig besøkte flere discipliner.

*) Permittert hele skoleåret; Vikar: lærer *Edv. Dahl*.

Besøket i de forskjellige dagklasser sees av bilag 1. Av dagelevene var 144 kvinder.

17 elever hadde friplads. Elevenes livsstilling vil sees av bilag 3. Bilag 6 viser antallet av elever ved dagskolen, fordelt etter fødselssteder.

Aftenskolen

begyndte den 15de september 1914 og sluttet den 15de mai 1915. Undervisningen foregik fra kl. 6—8 aften.

Antallet av elever i den *almindelige aftenskole* var 434. Av aftenelevene var 128 kvinder.

Frekvensen til de forskjellige aftenklasser sees av bilag 2.

7 elever hadde friplads. Elevenes livsstilling vil sees av bilag 4.

I den *3-aarige aftenskole for læregutter* var alle klasser igang. Elevantallet var tilsammen 224. Bilag 5 viser antallet av elever, fordelt etter fag.

Til optagelse i *1ste klasse* meldte der sig 111 læregutter, hvorav 95 bestod optagelsesprøven i norsk og regning. Desuten meldte der sig fra foregaaende aar 11 elever som ikke hadde bestaaet opflytningseksamen til anden klasse og 4 elever som av forskjellige grunde hadde maattet slutte foregaaende aar uten at ta eksamen. 1ste klasse begyndte saaledes med 110 elever; 12 av disse sluttet i aarets løp. Til opflytningseksamen møtte 95 elever, 1 var sykmeldt, 2 uteblev. 4 elever var av forskjellige grunde hindret i at fullføre eksamen. 91 elever underkastet sig prøve i alle fag og 69 av disse bestod eksamen.

Av de 63 elever som i 1913/14 hadde bestaaet opflytningseksamen i 1ste klasse meldte der sig 58 til optagelse i *2den klasse*. 4 elever som ikke hadde fullført eksamen blev optat efter at ha underkastet sig prøve høsten 1914, saaledes at 2den klasse ved skoleaarets begyndelse hadde 62 elever. 4 elever sluttet i aarets løp. 3 elever strøk.

Av de 59 elever som i 1913/14 hadde bestaaet öflytningseksamen i 2den klasse, meldte 52 sig til optagelse i 3dje klasse. 7 av disse sluttet i aarets løp. Til avgangseksamen meldte der sig 45 elever. 7 var hindret i at fullføre eksamen. 5 elever strøk.

Undervisningen av de realstuderende er nu henlagt til Universitetet, dog avgir skolen fremdeles lokale til undervisningen.

Kursus

til utdannelse av lærere og lærerinder i tegning for de høiere almueskoler avholdtes fra 15de januar til 15de april 1915 under ledelse av fhv. direktør *I. W. Holter*. Lærer: *Aa. Stray*.

Foredrag.

Perspektiv.

Foredrag over perspektiv i forbindelse med undervisning i perspektivtegning har i skoleaaret været holdt av landskapsmaler *H. Petersen* 3 ganger ukentlig i eftermiddagstimen fra kl. 4—6.

Anatomi.

Foredrag over anatomi har av overlærer *Eivind Nielsen* i likhet med foregaaende aar været avholdt høsten 1914 i eftermiddagstimen fra kl. 4—6. Ialt 40 timer.

Kunstindustrimuseets samlinger

har været forevist for lærere og elever i forbindelse med en række veiledende foredrag av direktør *H. Grosch*.

Den aarlige utstilling av elevarbeider

fantt sted den 19de, 20de og 21de mai 1915.

Den fantt stor tilslutning fra publikums side.

Skolens bibliotek

har været holdt åpent i skoleåret hver dag undtagen lørdag i timene fra 11 form. til 3 em. og fra 5 til 9 aften.

Lærerstipendier.

Det bevilgede beløb kr. 1000 blev av økonomiske grunde inddraget av departementet.

Stipendier for elever av skolen.

Aarlig utdeles skolestipendier til elever av skolen, der er trængende, og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig værdige dertil. I dette øiemed var for budgetterminen bevilget kr. 2000.00, der utdeltes til ciselørerne Yngve Andersen og Osc. W. Andersen, radererne Borghild Stokkeland og Aagot Schøyen, maler Erling Steiro, keramikker Hjalmar Wassler, arkitekt Anton Flem, mønstertegner Sigurd Lunde, gravør Karl Nordhagen og billedskjærer Johan Samuelsen.

Horns legat.

Legatkapitalen utgjør kr. 2000.00. De aarlige renter skal efter statuttene utdeles som præmier til skolens bedste elever blandt haandverkslærlinger eller svender.

Rentene for avvikte budgetaar anvendtes til præmie for elev av ornamentklasse I Ole Slettum, elev av haandverksklasse II Einar Voss og elev av 3dje frihaandsklasse Hjalmar Magnussen.

Johan Finnes legat.

Legatet er tillagt skolen og bestyres av Kirkedepartementets chef i forbindelse med skolens forstanderskap.

Legatets kapital utgjør for tiden ca. kr. 81 000.00. De aarlige renter skal hvert aar paa testators fødselsdag, den 26de oktober, utdeles til værdige, trængende norske kunstnere — malere, litografer og kunstnere som med disse kan sættes i klasse — til befordring av deres studium i *fødelandet*.

Av rentene for avvikte budgetaar utdeltes stipendier paa kr. 400.00 til malerne Mons Breidvik, Henrik Rom, Birger Moss Johnsen, Halvard Blekastad, Olav Alouis Flatabø og radererne Arnt Christensen og Alfred Oster samt paa kr. 300.00 til malerne Marcelius Førland og Guido Schjølberg.

Skolen har i den forløpne budgettermin (1ste juli 1914 til 30te juni 1915) ifølge kassererens regnskap hat følgende indtægter og udgifter:

Indtægter:

1. Beholdning fra forrige regnskap	Kr.	2 769.70
2. Skolepenger:		
a) i dagskolen	Kr.	5 293.00
b) i aftenskolen	»	2 312.00
c) paa lærerkurset	»	420.00
		<hr/>
	»	8 025.00
3. Refusion av Kristiania kunstindustrimu-		
seum for utlæg til opvarmning og varme-		
mesterens løn	»	4 312.99
4. Tilfældige indtægter	»	98.93
5. Kristiania kommunes bidrag	»	44 034.36
6. Statskassens tilskud	»	54 500.00
		<hr/>
	Kr.	113 740.98

Utgifter:

1. a) Faste lønninger	Kr.	51 267.16
b) Alderstillæg	»	5 750.00
c) Timeundervisning	»	8 049.00
d) Kursus for tegnelærere..	»	1 371.11
		<hr/>
	Kr.	66 437.27
2. Biblioteket	»	1 298.72
3. Fripladser	»	581.00
		<hr/>
	Overføres	Kr. 68 316.99

	Overført Kr.	68 316.99
4. Stipendier:		
a) for direktør og lærere .. Kr.		
b) » elever » 2 000.00		
		» 2 000.00
5. Inventar og samlinger:		
a) ordinært Kr. 5 987.49		
b) ekstraordinært » 5 000.00		
		» 10 987.49
6. Lys og brænde:		
a) Lys Kr. 3 526.69		
b) Brænde		
1) i forening med museet		
Kr. 11 288.98		
2) for skolens		
egen regn. » 571.63		
		» 11 860.61
		» 15 387.30
7. Udgifter ved bygningen »		6 505.56
8. Blandede og tilfældige udgifter:		
a) Kontor- og tilfældige ud-		
gifter Kr. 2 683.14		
b) Renhold » 2 913.05		
c) Levende model » 477.25		
d) Trykning m. v. » 1 295.45		
		» 7 368.89
9. Indredning av rum for materiallære ... »		948.00
		Kr. 111 514.23
10. Beholdning pr. 30te juni 1915 »		2 226.75
		Kr. 113 740.98

Kristiania i november 1915.

H. Bull.

Bilag 1.

Tablet over elevantallet i dagskolens klasser ved utgangen av hver maaned i skoleaaret.*)

	15de—20te Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mars	April
Frihaandsklasse I	39	39	32	23	30	34	20	15
do. II	11	17	25	27	23	27	23	16
do. III	20	32	32	33	26	23	29	36
Konstruktionsklassen	23	28	27	26	26	22	25	24
Ornamentklasse I	20	24	22	20	34	33	31	28
do. II	14	17	19	18	21	21	23	22
Modellerklassen	4	8	7	7	6	6	6	6
Haandverksklasse I	5	8	9	9	12	16	16	15
do. II (flateornament)	11	15	17	18	19	21	21	17
Dekorationsmalerklasse I	2	4	4	6	7	10	7	2
do. II (akvarellklassen)	16	19	20	22	14	12	15	11
Rader- og Litografiklassen	5	11	17	17	19	21	16	10
Guldsmedklassen		7	7	9	9	10	13	13

*) I mai er elevantallet ikke oppgit, da eleverne i de fleste klasser slutter til forskjellig tid, eftersom deres arbeider blir ferdige.

Bilag 2.

Tablet over elevantallet i afterskolens klasser ved utgangen av hver maaned i skoleaaret.

	15de—30te Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mars	April
Frihaandsklasse I	35	28	38	35	35	34	25	21
do. II	35	37	47	46	45	44	50	46
do. III	27	41	47	48	53	53	54	43
Konstruktionsklassen	25	50	49	48	45	47	43	32
Ornametklasse I	23	28	28	28	28	28	28	24
do. II	22	22	18	18	14	14	14	14
Modellerklassene	5	7	9	8	9	7	7	6
Bygningsklassen	31	36	41	42	42	44	44	35
Haandverksklasse I	31	31	32	34	35	35	34	33
do. II	9	12	13	13	14	13	19	19
Dekorationsmalerklasse I	13	16	15	14	16	17	17	15
do. II (akvareklassen)	1	3	4	4	3	3	4	3
Rader og litografiklassen	10	15	18	18	12	15	17	11
Guldsmedklassen	28	28	28	28	29	30	29	28
Ciselørklassen	19	21	21	21	22	21	20	21
Dekupørklassen	5	6	6	8	6	6	5	7

Bilag 3.

Tabel over dagskoleelevernes livstilling.

Billedskjærere og træskjærere	3
Bygningshaandverkere	12
Dekupører	1
Emaljører	2
Forretningsdrivende	1
Guldsmeder, gravører og ciselører	17
Ingeniører	1
Keramikere	1
Kunstglasmestre	1
Kunstmalere	24
Kunstvæversker	2
Litografer og raderere	14
Lærere og lærerinder	12
Malere	20
Materialassistenter	1
Militære	1
Modellører	1
Montører	1
Porcelænsmalere	3
Snekkere	5
Studenter	8
Tegnere (herunder møbel- og tekstil- tegnere)	55
Telegrafistinder	1
Teknikere	2
Ubestemte } (mænd)	15
} (kvinder)	50

Tilsammen 254

Bilag 4.

Tabel over aftenskoleelevenes livsstilling.
Den almindelige aftenskole.

Billedskjærere og træskjærere	3
Blikkenslagere	3
Bokbindere	2
Bygningshaandverkere	31
Bøssefolk	1
Ciselører	16
Dekupører	1
Dreiere	1
Emaljører	3
Filigransarbejdere	2
Fotografer og retouchører	2
Gravører	8
Guldsmeder	9
Kemigrafer	2
Keramikere	1
Kontorister	22
Korpusarbejdere	5
Kunstglasmestre	2
Kunstmalere	23
Kunstvæverske	1
Litografer og raderere	16
Lærere og lærerinder	15
Malere	49
Militære	5
Modellører	2
Skoleelever	10

Overføres 235

	Overført	235
Skræddere		1
Stereotypører		1
Snekkere		22
Stenhuggere		3
Studenter (deribl. realstuderende)		31
Sølvarbeidere		2
Tapetsere og salmakere		3
Tegnere (herunder møbel- og tekstil- tegnere)		60
Teknikere		5
Trykkere		3
Andre erhverv		6
Ubestemte	{ mænd	18
	{ kvinder	44
	Tilsammen	434

Bilag 5.

Tabel over eleverne i den 3-aarige aften-
skole for læregutter, fordelt efter fag.

Billedskjærere	1
Blikkenslagere	12
Bokbindere	7
Bygningshaandverkere	22
Ciselører	5
Filigransarbejdere	3
Gjørtlere	1
Gravører	11
Guldsmeder	11
Kemigrafer	4
Korpusarbejdere	2
Kurvmakere	2
Litografer	3
Malere	34
Metalstøpere	1
Retouchører	2
Skræddere	19
Snekkere	60
Stenhuggere	1
Sølvarbejdere	2
Tapetsere	16
Trykkere	4
Vognmakere	1

Tilsammen 224

Bilag 6.

Tabel over elever ved dagskolen, fordelt efter fødselssteder.

Aalesund	2
Akershus amt	21
Arendal	2
Bergen	12
Bodø	2
Bratsberg amt	2
Buskerud amt	2
Drammen	4
Fredrikshald	2
Gjøvik	2
Grimstad	2
Haugesund	1
Hedemarkens amt	4
Horten	1
Jarlsberg og Larviks amt	8
Kongberg	1
Kragerø	3
Kristiania	113
Kristians amt	2
Kristiansand	2
Kristiansund	1
Larvik	2
Lillehammer	1
Lister og Mandals amt	2
Mandal	1
Moss	1

Overføres 196

	Overført 196
Nedenes amt	1
Nordlands amt	5
Nordre Bergenhus amt	1
Nordre Trondhjems amt	1
Porsgrund	2
Risør	2
Romsdals amt	2
Sandefjord	1
Sarpsborg	1
Skien	2
Smaalenenes amt	5
Stavanger	8
Stavanger amt	1
Søndre Bergenhus amt	1
Søndre Trondhjems amt	1
Tromsø	2
Trondhjem	3
Tønsberg	1
Amerika	4
Danmark	4
England	1
Frankrig	1
Indien	1
Rusland	1
Sverige	3
Tyskland	2
Østerrike	1

Tilsammen 254

Bilag 7.

Statutter og undervisningsplaner

for

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Kristiania.

Statutter.

§ 1.

Skolens formaal.

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Kristiania har til formaal at utdanne mænd og kvinder for haandverk og kunstindustri samt lærere og lærerinder i tegning ved undervisning i:

1. Frihaandstegning.
2. Konstruktionstegning.
3. Ornamentlære.
4. Modellering.
5. Grafisk kunst.
6. Dekorativt maleri.
7. Fagtegnning med tilhørende undervisning for haandverkere.
8. do. for kunstindustri (i metal, træ, glas, keramik og tekstilarbeide).
9. Praktiske kurser for kunstindustri.
10. do. = fototeknik.
11. do. = lærere og lærerinder i tegning.

Desuten meddeles undervisning i:

Norsk.
Regning.
Materiallære.
Regnskapsførsel.

§ 2.

Skolens ordning.

Skolen omfatter:

1. 3-aarige aftenskoler for haandverkere og fabrikarbeidere.
2. 2-aarig dagskole for forskjellige grupper av haandverkere.
3. 1-aarig kunstindustriskole med dagundervisning.
4. Kurser til utdanning av lærere i tegning.

5. Skolen byder desuten baade i aften- og dagskolen veiledning i de i § 1 anførte fag 1—10, saavidt skolens forhold tillater det.

Foruten den ordinære dag- og aftenundervisning kan skolen med Kirkedepartementets samtykke la avholde særlige undervisningskurser, saafremt dertil er git bevilgning.

§ 3.

Skolens undervisningstid.

Skolens regulære undervisning, der foregaar saavel om dagen som om aftenen, finder sted 8 maaneder av aaret fra 15de september til 15de mai med ca. 14 dages ferie ved jul, 8 dage ved paaske og 4 dage ved pinse.

§ 4.

Elevers optagelse og forhold.

Ingen optages i aftenskolen før det fyldte 14de aar, i dagskolen 16de aar. Fra den sidste bestemmelse kan dog av skolens direktør dispensereres under særegne omstændigheter.

Om en optagelsesprøve skal kræves og i tilfælde dennes ordning, bestemmes ved undervisningsplanen for de forskjellige avdelinger av skolen.

Enhver elev erholder et av skolens direktør underskrevet adgangstegn, der forevises læreren i vedkommende klasse.

Elevene har at følge skolens disiplinærreglement, der utfærdiges av direktøren med Kirke- og Undervisningsdepartementets approbation.

§ 5.

Hospiterende elever.

Saafremt det kan ske uten ulempe for skolens arbeide og uten at bevirke eller bidrage til klassesdeling, kan i den 2-aarige dagskole og 1-aarige kunstindustriskole optages hospiterende elever i enkelte fag. Hospiterende elever maa i tilfælde staa tilbake for elever som følger den planmæssige undervisning.

Hospiterende elever i den 2-aarige dagskole gruppe A, B og C maa ha fyldt 18 aar for at kunne delta i fagundervisningen.

§ 6.

Elevenes opflytning og skolens vidnesbyrd.

Opflytning fra en lavere til en høiere klasse finder sted, naar eleven viser sig at være i besiddelse av de færdigheter og kundskaper, der fornødiges, for at han kan følge undervisningen i den høiere klasse.

Bedømmelsen av elevarbeidene skal finde sted av læreren i den klasse, hvor eleven har nydt undervisning, i forening med læreren i den klasse, hvortil han opflyttes. Skolens direktør kan naarsomhelst la sig de omhandlede arbeider forevise og i tilfælde av dissens avgjøre, om eleven skal opflyttes eller ei.

Avgangsvidnesbyrd meddeles kun den, der har bestaaet samtlige for hans fag bestemte prøver. Hospitanter meddeles attest for de fag, hvori de har deltat.

§ 7.

Skolepenger.

Enhver elev har at erlægge forskudsvis de skolepenger, som til enhver tid av Kirke- og Undervisningsdepartementet er bestemt.

Efter derom indgit ansøking kan trængende elever, som dertil maatte findes værdige, erholde friplads. Fripladser bevilges i det længste for et skoleaar ad gangen, ved hvis utløp fornyet ansøking maa indsendes. For nyoptagne elever kan fripladser kun bevilges for et kvartal.

§ 8.

Stipendier for elever av skolen.

Aarlig utdeles skolestipendier til elever av skolen, der er trængende, og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig værdige dertil.

§ 9.

Skolens utstilling.

Efter hvert skoleaars slutning finder en offentlig utstilling av elevarbeider sted i skolens lokale.

Ved utstillingens slutning erholder elevene sine i aarets løp utførte arbeider utlevert, med undtagelse av dem der er valgt av skolen som eiendom.

§ 10.

Skolens bestyrelse.

Skolen staar umiddelbart under Kirke- og Undervisningsdepartementet som overstyre.

Skolen bestyres av en *direktør*, der — efterat forstanderskapets erklæring er indhentet — ansættes med et aars opsigelse, og hvem skolens indre administration er undergit.

Ved siden av direktøren staar et *forstanderskap*, hvis formand han er. Forstanderskapet bestaar, foruten av direktøren, av 4 medlemmer, av hvilke 2 vælges av Kirke- og Undervisningsdepartementet og 2 av Kristiania kommune. Formandens stemme er i tilfælde av stemmelikhet den avgjørende. De valgte medlemmer fungerer i 4 aar; hvert andet aar uttræder av forstanderskapet det ene av departementet og det ene av kommunen valgte medlem. Hvem der første gang skal uttræde, avgjøres ved lodtrækning; de uttrædende kan vælges paany. Saa ofte direktøren finder det tjenlig, mindst 2 ganger i hvert skoleaar, sammenkalder han forstanderskapet for at gjøre medlemmene bekjendt med skolens indre forhold og virksomhet; forstanderskapets medlemmer kan naarsomhelst inspicere skolen og følge undervisningen. Direktøren har aarlig at la utarbeide forslag til skolens budget og forelægge samme for forstanderskapet, der fatter den endelige avgjørelse desangaaende, hvorpaa det oversendes av direktøren til Kirke- og Undervisningsdepartementet. Likesaa har direktøren aarlig at avgi indberetning om skolens virksomhet i det forløpne skoleaar, hvilken indberetning, efter at være forelagt forstanderskapet, indsendes til departementet og til Kristiania magistrat.

§ 11.

Skolens lærere og funktionærer.

Skolens faste lærere deles i to klasser, overlærere og lærere. Desuten ansættes timelærere. De faste lærere antages med 6 maaneders gjensidig opsigelse, timelærerne med 1 maanedes gjensidig opsigelse.

De faste lærere ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter indstilling av direktøren, og efterat han har git forstanderskapet anledning til at uttale sig. Timelærerne ansættes av forstanderskapet med departementets godkjendelse. Bli der spørsmaal om opsigelse eller avskedigelse,

forholdes paa samme maate. For kortere tid kan direktøren konstituere en vikar.

Ved skolen ansættes en kasserer og sekretær samt for biblioteket en bibliotekar.

Kasserer og sekretær samt bibliotekar ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter direktørens indstilling med 6 maaneders gjensidig opsigelse.

Ovennævnte funktionærers instruks utfærdiges av direktøren med departementets approbation.

Skolens kasserer utfører kassererforretningene, indkræver skolepengene og utbetaler alle lønninger. Enhver regning anvises av direktøren.

Vaktmesteren, varmemesteren samt skolens øvrige underordnede betjenter antages og avskediges av direktøren, likesom deres instruks utfærdiges av ham.

Skolens direktør, overlærere, lærere, vaktmester og varmemester er forpligtet til at gjøre maanedlige indskud i pensionskassen for statens bestillingsmænd, overensstemmende med de regler som i henhold til lov eller av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Ingen fast lærer blir staaende ved skolen ut over det skoleaar, hvori han fylder sit 65de aar.

Undtagelse fra denne regel kan dog bestemmes av Kirke- departementet, i saadanne tilfælder hvor vedkommende lærers fortsatte virksomhet maa ansees særdeles ønskelig for skolen.

Til bestridelse av lønning av vikar i sygdomstilfælde eller andet tvingende forfald av indtil 2 maaneder skal der oprettes en vikarkasse, hvori samtlige faste lærere gjør indskud (ordinært 1 %) av sin løn efter nærmere bestemmelse av forstanderskapet.

Forsaavidt der til skolens kasse er stillet til raadighet et bidrag til kassen, svarende til lærerens indskud, har enhver lærer ret til fri vikar i et tidsrum av indtil 3 maaneder i et skoleaar.

§ 12.

Skoleraadet.

Skolens fast ansatte lærere danner under direktørens forsete et skoleraad. Det sammenkaldes til de tider direktøren finder det hensigtsmæssig, mindst 1 gang hvert halvaar. I vigtigere saker vedkommende undervisningen, fordelingen av fripladser og skolestipendier har han stedse at høre skoleraadet, men kan i tilfælde ta en fra samme forskjellig beslut-

ning; — dog maa han i saa tilfælde i protokollen motivere sin dissens.

Timelærerne tilkaldes skoleraadet, naar dette behandler saker specielt vedkommende den 3-aarige aftenskole.

Skoleraadets forhandlingsprotokol forelægges forstanderskapet.

§ 13.

Lærerstipendier.

For at skolens direktør og lærere skal faa leilighet til personlig at gjøre sig bekjendt med undervisningen ved utlandets skoler, utdeles aarlig reisestipendier, i regelen 2, saafremt bevilgning dertil er git. Størrelsen av disse stipendier og deres utdeling bestemmes av Kirkedepartementet efter forslag av forstanderskapet.

§ 14.

Om forandringer og nye bestemmelser i skolens plan.

Forandringer og nye bestemmelser i skolens plan maa ikke finde sted uten at der først er git skoleraadet og forstanderskapet anledning til at uttale sig desangaaende.

Undervisningsplan.

Undervisningstid.

Undervisningen begynner 15de september og varer til 15de mai. I dagskolen er skoletiden hver ukedag kl. 9—3; i aftenskolen hver ukedag undtagen lørdag fra kl. 6—8.

Skolepenger.

1. For den 2-aarige dagskole og 1-aarige kunstindustri-skole betales skolepenger forskudsvis ved hver maanedes begyndelse med kr. 5.00 pr. maaned.
2. For den 3-aarige aftenskole og for den almindelige aftenskole betales skolepenger ved skoleaarets begyndelse med kr. 4.00 for hele skoleaaret.
3. For den almindelige dagskole betales skolepenger forskudsvis ved hver maanedes begyndelse med kr. 5.00 pr. maaned,

dog saaledes at der for frihaandsklasse I og II samt for konstruktionsklassen betales kr. 2.00 pr. maaned pr. klasse.

Undervisningen.

Ved skolen undervises i følgende klasser:

Frihaandsklasse I.

- a. Tegning efter forelæggeblade uten skygge. Eleven behøver ingen forkundskaper, men drives frem til i linjer at kunne gjengi de almindelige former for symetrisk og usymetrisk utviklede ornamenter (kalkformer, bladformer, spiraler etc.)
- b. Tegning av legemer (frihaandsperspektiv) med enkel angivelse av lys og skygge. Eleven drives frem til at kunne gjengi i linjer og enkel skyggeangivelse forskjellige bruks-gjenstande, redskaper, verktøi etc.

Frihaandsklasse II.

Tegning efter plastisk ornament med helt utarbeidet lys og skygge (reflekser). Tegning efter levende planter og blomster med bruk av pensel.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Frihaandsklasse III.

- a. Tegning med skygning efter avstøpninger, masker, hender, føtter, byster og hel figur i forbindelse med anatomisk tegning efter kranier, skelet og muskelmand.
- b. Tegning efter levende model, portræt eller hel figur. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Konstruktionsklassen.

- a. Øvelse i bruk av tegneapparater og optrækning. Plan-geometrisk tegning.
- b. Projektionstegning med anvendelse paa legemer, begrenset av plane og krumme flater.
- c. Plansnit og utfoldinger.
- d. Skjæring mellem legemer.
- e. Skyggelære med anvendelse paa de i elevens fag almindelig forekommende former.
- f. Perspektivlære med anvendelse paa de enkleste former. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Ornamentklasse I.

Elementær ornamentlære. Ornamentets bygning uten hensyn til stilperioder, men under hensyn til materiale og teknik.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og konstruktionsklasse a, b og c.

Ornamentklasse II.

Ornamentets historiske utvikling, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer. Den græsk-romerske stil og formlære.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c, d og e, undertiden ogsaa f.

Modellerklasse I.

- a. Kopiering av enklere og rikere plastiske ornamenter (relief).
 - b. Modellering efter grafiske fremstillinger av ornamentet.
- Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Modellerklasse II.

- a. Kopiering av figuravstøpninger, masker, hænder, føtter, byster og hele figurer i relief og fritstaaende i forbindelse med modellering efter anatomiske avstøpninger.
- b. Modellering efter levende model i relief og fritstaaende. I forbindelse med undervisningen i modellering undervises eleven i formtagning og avstøpning i gips samt overføring i andet materiale (punktering).

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Haandverksklasse I.

For møbelsnekkere, dreiere, tapetsere, possementmakere, ognmakere, træskjærere, stenhuggere, keramiske arbeidere etc.

- a. Opmaaling og tegning efter modeller og gjenstande inden elevens haandverk.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser og opgaver, hentet fra elevens fag med utførelse av detaljtegninger.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklassen, ornamentklasse II og undertiden ornamentsklasse og frihaandsklasse II.

Haandverksklasse II.

For mønstertegnere, bokbindere, emaljører, glasmestre etc.

Tegning av flatornament inden elevens haandverk i forbindelse med mere og mindre selvstændig bearbejdede opgaver. Stilisering av naturformer etc.

Eleven maa ha gennemgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a og ornamentklasse I.

Guldsmedklassen.

For guldsmeder og gjørtlere:

- a. Tegning av gjenstande inden elevens haandverk, utført som verkstedstegninger.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av opgaver, hentet fra elevens fag.

Eleven maa ha gennemgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c og undertiden d samt som regel ornamentklasse I.

Bygningsklassen.

(Kun aftenskole). For murere, tømrere og indretningsnekkere. Elementær bygningslære.

For *murere* almindelig forekommende murkonstruktioner tillikemed de arbeider, der ved en almindelig murbygning staar i forbindelse med murerhaandverket, isolation, forankringer, fundamentering o. s. v.

For *tømrere* de almindelig forekommende bjelkelag, vægkonstruktioner og takkonstruktioner.

For *bygningssnekkere* dører, vinduer og trapper.

Eleven maa ha gennemgaat frihaandsklasse I og konstruktionsklasse a, b, c og d.

Dekorationsmalerklasse I.

Dekoratív tegning og maling efter plastiske ornamentter. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av dekorative opgaver i farver. Skriftøvelser.

Eleven maa ha gennemgaat frihaandsklasse I og II, som regel ornamentklasse I og konstruktionsklasse a, b, c og e.

Dekorationsmalerklasse II.

Maling i akvarel, guasch o. l. efter blomster, frugter, dyr etc. samt efter brugsgjenstande, kunstindustrielle gjenstande o. l.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II, som regel ogsaa frihaandsklasse III.

Rader- og litografklassen.

- a. Øvelse i tegning med pen, blyant og kul efter raderinger, fotografier, gipsavstøpninger og naturen.
 - b. Radering, etsning og arbeide med gravstik og kold naal. Øvelse i haandtryk paa kobberpresse.
 - c. Tegning paa sten. Farvelitografi og sorttryk.
- Desuten for viderekomne radering og litografering direkte efter levende model.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, II og III samt undertiden konstruktionsklasse a.

Ciselørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kursus i hamring og cisele- ring i metal.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II samt som oftest ornamentklasse I.

Dekupørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kursus i dekupørarbeide.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og som oftest ornamentklasse I.

Timeplan for den 3-aarige aftenskole.

Fag:	Antal timer pr. uke		
	1ste aar	2det aar	3dje aar
Norsk og regnskapsførsel		2	2
Regning med utmaalings- lære	2	2	
Konstruktionstegning	4		
Frihaandstegning	4		
Fagtegning		6	6
Materiallære			2
	10 timer	10 timer	10 timer

I den 3-aarige aftenskole optages læregutter tilhørende følgende haandverksfag:

- Billedskjærere og træskjærere.
- Blikkenslagere og kobberslagere.
- Bokbindere og porteføljemakere.
- Bygningshaandverkere (murere, tømrere og indretnings snekkere).
- Dreiere.
- Forgyldere
- Fotografer og retouchører.
- Gipsmakere.
- Gjørtlere.
- Glasmestre.
- Guldsmeder (sølv- og guldarbeidere, emaljører, ciselører filigransarbeidere og gravører).
- Grafiske haandverksfag (litografer, raderere, kobberstikkere, kemigrafer og zinketsere).
- Keramikere.
- Konditorer.
- Kunstsmeder.
- Kurvmakere.
- Lærarbeidere.
- Malere (derunder vognlakerere, majolika-, porselæns- glasmalere).
- Modellører.
- Møbelsnekkere.
- Possementmakere.
- Salmakere.
- Skræddere.
- Stentrykkere.
- Stenhuggere og marmo arbeidere.
- Tapetsere.

Time- og undervisningsplan

for den 2-aarige dagskole for haandverkere.

Man gaar ut fra, at de anmeldte ved en prøve eller paa anden maate godtgjør, at de har den dygtighet i norsk og regning, som kræves ved optagelsen i skolene for haandverkere og fabrikarbeidere.

Gruppe A.

Møbelsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere, vognmakere.

1ste aar.	Frihaandstegning I	180 timer	
	Konstruktionstegning	360 —	
	Frihaandstegning II	280 —	
	Fagtegning med tilhørende under- visning	290 —	
	Modellering eller frihaandsteg- ning III	150 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2det aar.	Ornament I	360 timer	
	Fagtegning med tilhørende under- visning og modellering eller frihaandstegning	930 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Gruppe B.

Træskjærere, stenhuggere, gipsmakere, forgyldere, kon-
ditorer, keramiske arbeidere.

1ste aar.	Frihaandstegning I	180 timer	
	Konstruktionstegning	360 —	
	Frihaandstegning II	260 —	
	Modellering	240 —	
	Fagtegning med tilhørende under- visning	220 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2det aar.	Ornament I	360 timer	
	Modellering	300 —	
	Frihaandstegning III	360 —	
	Fagtegning med tilhørende under- visning	270 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Gruppe C.

Finere metalarbeide: Guldsmeder (korpusarbeidere, fili-
gransarbeidere, guldarbeidere, skearbeidere, sølvgravører, staa-
lgravører, ciselører), gjørtlere, kunstsmeder.

1ste aar.	Frihaandstegning I	180 timer	
	Konstruktionstegning	180 —	
	Frihaandstegning II	280 —	
	Fagtegning med tilhørende under-		
	visning og modellering	620 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2det aar.	Ornament I	360 timer	
	Frihaandstegning III	300 —	
	Eagtegning og modellering	630 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Gruppe D.

Malere, litografer, xylografer, fotografer, kemigrafer, kobberstikkere, bokbindere, mønstertegnere, emaljører, kunstglas-mestre.

1ste aar.	Frihaandstegning I	180 timer	
	Frihaandstegning II	280 —	
	Konstruktionstegning med pers-		
	pektivkonstruktion	200 —	
	Frihaandstegning III	280 —	
	Fagtegning med tilhørende under-		
	visning	320 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2det aar.	Ornament I	360 timer	
	Frihaandstegning III	300 —	
	Fagtegning	630 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Andre haandverkere saasom bødkere, blikkenslagere, boktrykkere, gartnere o. fl. vil paa skolen kunne faa for dem avpasset undervisning ved lempning i planen.

Time- og undervisningsplan for kunstindustriskolen.

Gruppe A.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering, perspektivkon- struktion og akvarellering	960 —	
	<hr/>	1 320

Gruppe B.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering	960 —	
	<hr/>	1 320

Gruppe C.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering	960 —	
	<hr/>	1 320

Gruppe D.

Ornament II	360 timer	
Frihaandstegning III og fagundervisning (der- under perspektivkonstruktion)	960 —	
	<hr/>	1 320

Bemerkning.

For dagskolens hospiterende og for kunstindustriskolens elever kan i særegne tilfælder direktøren i forbindelse med vedkommende faglærere bestemme en efter elevens standpunkt eller evner avpasset forandring i den regulære undervisning. Elevene gis adgang til at fortsætte i kunstindustriskolen ogsaa efter gennemgaaet kursus.

Den for alle grupper fælles undervisning.

Ornamentslære II. Gjennemgaaelse i foredrag og tegning av ornamentets historiske udvikling, (Stilperiodene, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer).

Frihaandstegning III (som i dagskolen).

Modellering som i dagskolen, desuten modellering efter levende model.

Akvarellering efter blomster, planter, stilleben og levende model.

Perspektivkonstruktion.

Den fagdelte undervisning.

Gruppe A. Løsning av opgaver i de respektive fag ved tegning, modellering og akvarellering.

Gruppe B. Likesaa.

Gruppe C. Likesaa.

Gruppe D.

1. *Malere.* Løsning av opgaver, hvor grundformen er git, utført i akvarel med maalestok.
Utførelse i naturlig størrelse efter akvarelskisser.
 2. *Litografer, raderere, kobberstikkere, xylografer, kemigrafer.* Radering, etsing, arbeide med gravstikke. Tegning og gravering paa sten og tegning paa aluminium samt etsning. Øvelse i haandtryk. Radering og litografering efter levende model.
 3. *Bokbindere, mønstertegnere, emaljører.* Komposition i de respektive fag, utført i tegning og akvarellering.
-

Bilag 8.

Haandverks- og Kunstindustriskolens og Kunstindustrimuseets bibliotek.

Den væsentligste tilvekst juli 1914—juni 1915.

(Bøker merket * tilhører Kunstindustrimuseets bibliotek.)

Tidskrifter og periodiske publikationer.

Deutsch-nordisches Jahrbuch für Kulturaustausch und Volkskunde. Ill. Jena 1914*.

Jahrbuch des deutschen Werkbundes 1914. Der Verkehr. Ill. Jena 1914*.

Schleswig-Holsteinischer Kunstkalender. Hg. von Dr. E. Sauer-
mann. 1912 o. f. Ill. Kiel 1912—dato*.

Skønvirke. Meddelelser fra foreningen for dekorativ kunst.
Ill. Kbh. 1914—dato*.

The Studio. Year-book of decorative art. 1915. Ill. Lon-
don 1915*.

Æstetik og kunstfilosofi.

Delacroix, E., Literarische Werke. Deutsch von J. Meier-Gräfe.
Ill. Lpz. 1912*.

Leipzig U. 1914. Das Kind und die Schule. Ausdruck. Ent-
wicklung. Bildung. Ill. Lpz. 1914*.

Tegning.

Holck, A. Tegning efter gjenstande. Haandbok for lærere
og elever. Ill. Kr.a. 1913*.

Kunst og kunstindustri i almindelighet.

Kristiania. Jubilæumsutstillingen 1914. Norges kunst 1814—
1914. (Ill. katalog). Kr.a 1914.

(*Langaard C.*) Chr. Langaards samling av malerkunst og kunst-
haandverk fra fortiden. 1—2. Ill. Kr.a 1913*.

Paulsson, G. Skånes dekorativa konst under tiden för den importerade renessansens utveckling till inhemsk form. Ill. Sthm. 1915.

Arkitektur.

- Nordhagen, J.* Om fuldendelsen av Trondhjems domkirke. Ill. Trondhjem 1914.
Rein, B. Der Brunnen im Volksleben. Ill. München 1914.
Schirmer, H. M. Rollag kirke i Numedal. Ill. Kra. 1914*.
Österlund, J. och Ugglas, C. R. af. Visby. En bok om en gammal stad. Ill. Sthm. 1914.

Skulptur.

Brising, H. Sergels konst. Ill. Sthm. 1914.

Malerkunst.

- Duret, T.* Die Impressionisten. 2. Aufl. Ill. Berlin 1914.
(Günzburger, L. S.) Sammlung Ölgemälde, Aquarelle, Zeichnungen moderner Meister. (F. Hodler u. a.). Ill. München 1913*.
Halvorsen, W. Halfdan Egedius. Ill. Kra. 1914.
Hannover, E. Klassicismen og Carstens. Et indlæg for omvurdering af denne kunstner. S.—a. Ill. Kbh. 1913*.
Kristiania. Kunstnerforbundet. Norske Malere. Ill. Kra. 1912*.
Madrid. Prado. Die Gemälde-Galerie des Prado in Madrid. 60 farbige Reproduktionen mit begleitenden Texten. Lpz. 1914.
Ricci, C. Die Florentiner Gemälde-Galerien. 60 originaltreue farbige Wiedergaben. Lpz. 1914.
Rondahl, E. Veiledning i Akvarelmaling. Ill. Kbh. 1914.
Schnitler, C. W. Adolph Tidemand som skildrer av norsk bondeliv. En biografisk-kunsthistorisk indledning til Bjørnstjerne Bjørnsons: Brudeslätten. Ill. Kbh. 1914*.
— *Joh. Flintoe* og norsk romantik. S.—a. Kra. 1914*.
Skovgaard, J. og Saxild, G. Joakim Skovgaards billeder i Viborg domkirke. Arbeidets historie. Ill. Kbh. 1915*.
Tallberg, A. Om måleriets och färgernas kemi. En hjälpreda för konstnärer och museimän. Sthm. 1915.

Tekstilarbeider.

- (Bukowski. Aukt. 1914) Catalogues des tapisseries de la manufacture royale de Beauvais. Ill. Sthm. 1914*.
Collin, M. Skånsk konstväfnad. 4 uppl. Ill. Lund 1914*.
Davydoff, S. (Russiske kniplinger. Russisk tekst). 1—2 og supplbd. Ill. Petrograd 1892—1909*.
Grosch, H. A. Haandbog til brodering og tegning. Med 26 illuminerede kobber som angive de behørigte farver. 1. Kbh. 1794*.
Overloop, E. v. Dentelles anciennes des musées royaux des arts décoratifs et industriels à Bruxelles. Ill. Bruxelles. 1912*.
Rouffaer, G. P. und Juynboll, H. H. Die indische Batikkunst und ihre Geschichte. Ill. Haarlem 1899—1915.

Farvning.

- Billing, E. Vaxtfärgning för skånsk konstväfnad. Lund 1913*.
Kollandsrud, G. Plantefarvning. Drammen 1908*.
Larsson, B. Hemfärgning och växtämnen. Sthm. 1912*.
Schartau, G. Indenlandsk farvebog (oversat fra svensk). Kra. 1843.
Veiledning i farvekunsten. Kra. 1848*.

Grafisk kunst. Boktryk. Illustrationsverker.

- Astheropherus, M. O. En lustig comedia vid namn Tisbe. Sthm. 1909.
Austen-Leigh, A. A. The shory of a printing house being a short account of the Strahans and Spottiswoodes. 2. ed. London 1912*.
Bertieri, R. L'arte de Giambattista Bodoni. Ill. Milano u. a.*
Cobden-Sanderson, T. J. London. London 1906*.
Collijn, I. Ettbladstryk från femtende århundradet. Bidrag till det äldre boktryckets historia. 1—2. Sthm. 1905*.
— Det Rosenbergska biblioteket och dess ex-libris. Ill. Sthm. 1907*.
Forsstrand, C. Haggströmska boktryckeriet 1813—1863—1913. Ill. Sthm. 1913*.
Franck-Nohain, M. M. Le journal de bébé. Paris 1914*.
(Främmostad-Biblioteket) Ex bibliotheca Fraemmostadiensis. Festskrift tillägnad friherre Per Hierta på hans femtiårsdag. Ill. Sthm. 1914*.

- Gillbey, J.* Barnabok. H. K. H. Kronprinsen i underdånighet tillägnad 1780. Å nyo trykt från originalplåtarna. Sthm. u.ä.*
- Gustaf II Adolfs bref till Ebba Brahe.* Sthm. 1901*.
- Gödel, V.* Huru man gjorde en bok under medeltiden. Sthm. 1903*
- Hansi.* Mon village. Ceux qui n'oublent pas. Paris 1914*.
- Hasselqvist, Q.* Boktryckstyper under XV till XIX århundradet. Ill. Sthm. 1905*.
- Munch, E.* Katalog over grafisk kunst. 1—2. Ill. Kra. u.ä.*
- Nielsen, K.* In powder and crinolin. Banbury 1914*.
- En ny visbok* utstyrd med bilden och ornament skurna i träsnit. Sthm. 1915*.
- Peuroses pictorial annual.* Vol. 19—20. London 1914—15*.
- Schulze, F.* B. G. Teubner 1811—1911. Geschichte der Firnia. Ill. Lpz. 1911*.
- Sjögren, A.* Förteckning å svenska bokjäremärken. (Ex-libris). Ill. Sthm. 1908*.
- The Studio.* The art of book. Ill. London 1914*.
- The Studio.* Modern book illustrators and their work. Ill. London 1914*.
- Wang, O.* En dansk ex-libris-kunstner. Ebbe Kornerup. Ill. Kbh. 1914*.
- Danske ex-libris. Ill. Kbh. 1915*.
- Om ex-libris ude og hjemme. Ill. Holsterbro 1913*.

Bokbind.

- Rudbeck, J.* Svenska bokband under nyare tiden. 1—3. Ill. Sthm. 1910—14*.

Keramik.

- Berling, K.* Die Meissner Porzellangruppen der Kaiserin Katharina II. in Oranienbaum. Ill. Dresden 1914*.
- Brüning, A.* Porzellan. Neue Bearbeitung von L. Schnorr v. Carolsfeld. Ill. Berlin 1914.
- Krefeld.* Kaiser Wilhelm Museum. Die Sammlung nieder-rheinischer Tonarbeiten. Von F. Dencken. Ill. Krefeld 1914*.
- Laking, F.* Sèvres porcelain of Buckingham palace and Windsor castle. Ill. London 1907.

Glas.

- Stahl, C. J.* Dekorative Glasmalerei (Unterglasmalerei und Malen auf Glas). Wien 1915.

Møbler og andre træarbejder.

Macquoid, P. A history of english furniture. 1—4. Ill.
London 1904—08.

Metalarbejder.

Dalgo, E. U. 30 planches de bijouterie en art nouveau et en
styls divers. Sthm. 1904*.

Gardner, J. S. Old silverwork chiefly english from the XV.
to the XVIII. centuries. Ill. London 1903.

Olrik, J. Danske sølvarbejder fra renaissancen til vore dage.
Ill. Kbh. 1915*.

Fortegnelse over Kunst- og håndverksskolens og Kunstindustrimuseets tidsskrifter.

(De sidst utkomne nr. findes utlagt i tidsskrifthylden paa læsesalen.

* betegner at tidsskriftet holdes av Kunstindustrimuseet.)

Amtliche Berichte aus den kgl.
preussischen Kunstsamm-
lungen*.	Kunst og Kultur.
Architekten (dansk)*.	Kunst und Kunsthandwerk.
Archiv für Buchgewerbe*.	Kunst und Künstler*.
Archiv für Kunstgeschichte.	Metropolitan Museum, New-
York. Bulletin*.
Arkitekten (finsk)*.	Mitteilungen des Erzherzog-
Rainer Museums.
Arkitektur (svensk)*.	Museum of fine arts bulletin*.
Arkitektur og dekorativ kunst
(norsk).	Museumskunde*.
Art et décoration*.	Nordisk Trykkeritidende*.
L'art décoratif.	Norsk tidsskrift for håndverk
og industri.
L'art flamand et hollandais.	Das Plakat*.
Les arts.	The print-collectors quarterly*.
Bokbindernes blad*.	La revue de l'art.
Le bulletin de l'art.	Skønvirke*.
The Burlington magazine.	Stickerie-Zeitung*.
Der Cicerone*.	Svenska slöjdföreningens tid-
skrift*.
Ex-libris*.	The Studio.
Fataburen*.	Teknisk ukeblad.
Fornvännen*.	Tidsskrift for industri.
Fra Archiv og Museum*.	Wieland*.
Die graphischen Künste.	Zeitschrift des nordböhmischen
Gewerbemuseums*.
Innendekoration.	Zeitschrift für bildende Kunst.
Kunst*.	Zeitschrift für Bücherfreund*.
Die Kunst*.	
Kunstchronik.	
Der Kunstmarkt.	